

הקבינט התורני-הלכתי

כבר למעלה משנתיים, הרחק מההמולה התקשורתית, מתדיינים ביניהם מאות רבנים, רובם הגדול מהציונות הדתית אך גם לא מעטים מהמגזר החרדי, בנושאים הלכתיים ותורניים, בפורום ייחודי ברשת האינטרנט הנגיש לקבוצה בלבד. בשיחה עם הרב יואל קטן, מנהל 'מכון שלמה אומן' שעל יד ישיבת שעלבים ואחד ממנהלי הפורום, הוא מספר על היתרונות בשיח הסגור בין הרבנים, כיצד מתקבלים לפורום המסווג וכיצד אפשר לשמור על רמת דיון גבוהה גם באמצעות דיון באינטרנט | **נריה רוזנברג**

בניגוד לדיונים הלכתיים שמתנהלים בפומבי, ומציטוטים לא מדויקים שמגיעים לאמצעי התקשורת שעושים בהם מטעמים, הדיונים של פורום הרבנים באינטרנט נעשה הרחק מעיני הציבור, דבר המאפשר לרבנים להעלות טיעונים וסברות שונות.

בחג החנוכה האחרון התקיים כינוס שני של חברי הפורום בישיבת שעלבים. בכנס נפגשו ביניהם הרבנים ודנו בסוגיות חדשות וישנות. הרב יואל קטן, ממנהלי הפורום, מרצה מאוד מהשיח התורני המתקיים ברשת, המרחיב את האופקים של הרבנים וחושף אותם לצדדים שונים בהלכה.

ראשית, איך נולד הרעיון לפורום הייחודי הזה?

"הכל החל בפגישה בין הרב עזריה אריאל רב קהילה בהר חומה, בנו של הרב ישראל אריאל ממכון המקדש, לבין הרב דוד מישלוב ממושב חמד", משחזר הרב קטן. "הרעיון היה של הרב מישלוב, אחרי שהוא נחשף למיזם כזה בארה"ב והוא חשב שאפשר לעשות את זה גם בארץ. בשלב מסוים הם צירפו אותי לנושא וכך זה יצא לדרך, לפני שנתיים.

מה למעשה המטרה שלכם?

"המטרה היא להקים בית מדרש וירטואלי משותף לעשרות רבנים, בו מעלים שאלות מחשבתיות, אמוניות והלכתיות. ללא שום פוליטיקה, נקי מהתלהמות, נקי מכל דבר שיכול להפריע לדו שיח מכובד, ענייני ומועיל. לכן הדיון הוא סודי ולא חשוף לעיני כל, כדי שכולם יוכלו להתבטא בחופשיות גמורה".

נטו בית מדרש לרבנים

הרב קטן מציין כי כל מי שמצטרף חותם שכל האמירות הן ללא פירסום ולייחוס האדם שאמר אותן ללא הסכמתו. "אם למשל רב בקהילה מסוימת מעלה סברה להקל באיזה עניין ודנים עליה בפורום, אבל

הרב יואל קטן

"אין התנצחויות בדיונים. מתקיים שיח נוקב, מלווה עם מקורות והערות והפניות, אך לא מחפשים בדיונים לנגח או לכופף מישהו מהרבנים"

בקהילתו הוא לא מקל בכך כי זו אינה הדעה המקובלת, הוא לא היה רוצה שתסתובב לה שמועה שהוא עצמו בחדרי חדרים נוטה להקל בכך. וכן להפך, רב שמקל בנושא מסויים ובדיון בין הרבנים הוא מעלה צדדים שצריך אולי להחמיר, אינו מעוניין שהנושא הזה ייהפך לנושא לדיון בקהילה שלו. דבר נוסף, אם רב קהילה מעלה סוגיה בנושא ילדים חינוכי מסובך שנתקבל בו בקהילתו, באותה קהילה ידעו למי הוא התכוון ועלולה להיגרם אי נעימות, לכן הדיון הוא לעיני הרבנים שחברים בפורום בלבד. כל אחד יכול להיות בטוח שדבריו אינם מצוטטים ללא הסכמתו".

יכול להיות שלאחד הרבנים יש דעה מסוימת ולקהילתו הוא אומר דברים הפוכים?

"אחד הדיונים הרגישים שעלו הוא בנושא שירת נשים. יכול להיות שרב מסויים בקהילה שלו לא מקל, אבל בדיונים בפורום הוא העלה צדדים להקל בשירת נשים לפני גברים במצבים מסויים. ברגע שיש דיון מסווג, קיימת חופשיות להעלות דעות בין הרבנים, אבל אנשים שלא בקיאים בנושאים הללו יכולים להסיק מכך מסקנה לא נכונה; לכן הדיונים נשמרים

בתוך בית המדרש האינטרנטי". "אין לפורום שום מטרה להקים ארגון כלשהוא, או לפרסם 'קול קורא', מבקש להדגיש הרב קטן, "כל הדיונים הם נטו בית מדרש לרבנים להעלות נושאים לדיון. מרגש מאוד לראות שקיימים בקבוצה תלמידי חכמים משכמם ומעלה, בקיאים וחריפים, שכמעט על כל שאלה מגיע לאחר זמן קצר תשובה מנוסחת בבהירות עם מקורות והפניות".

אז אתם לא מפרסמים פסקי הלכה? "לפעמים רבנים מגיעים למסקנה מכוח הדברים שנאמרו בפורום, ולעיתים הם גם משנים את דעתם בעקבות דברים שנאמרו, אבל זה עניין אישי. אין פסק הלכה שיוצא מטעם רבני הפורום, בניגוד לקבוצות אחרות שהתפרסמו בציבור לאחרונה".

חוקים נוקשים

נכון להיום יש כשלוש מאות רבנים החברים בפורום. כדי להיכנס לקבוצת העילית הזאת צריך לעמוד בקריטריונים מאוד ברורים. "כל רב שמלמד במוסד תורני על-יסודי של בנים או של בנות, רב קהילה, רב יישוב ומקבילותיהם", מסביר הרב קטן. "במקרים חריגים מאוד הנהלת הפורום מחליטה גם לקבל רבנים אחרים שקרובים מאוד לקריטריונים אלו".

מי עומד בראש הפורום?

"אין תפקיד כזה 'ראש הפורום'. יש הנהלה מצומצמת שהשנה אני חבר בה, זה משתנה כל שנה בבחירות חופשיות של רבני הפורום. תפקידה של ההנהלה הוא טכני – לצרף רבנים חדשים, לתפעל את הפורום ברשת ועוד, אבל אין לנו שום תוקף ציבורי או הלכתי שונה מכל רב אחר בפורום". תפקיד חיוני נוסף של ההנהלה הוא לשמור על התנהלות דיון נאותה ומכבדת. "במקרים יוצאים מגדר הרגיל נאלצנו להשעות רב מהפורום, זה קרה אולי פעמיים מאז שיצאנו לדרך. אם רב לא עומד בכללים, פוגע

